

Pericopa Tav - Rugăciuni în loc de ofrande [anul 5779]

În comentariul pericopei de săptămâna trecută am evidențiat diferența substanțială între ofrandele practicate de adepții religiei iudaice, față de cele existente în religiile păgâne din aceeași perioadă. Și în pericopa de săptămâna aceasta Toraua continuă descrierea detaliată a diferitelor ofrande și felul lor de jertfire sau oferire. Vom continua ideea noastră, explicând modul în care ofrandele au devenit rugăciuni și prin ce se deosebesc aceste rugăciuni de rugăciunile altor popoare, de această dată adepți și ele ale unor religii monoteiste.

Relația între ofrande și rugăciuni ne este definită de Rabi Yehuda Ben Levi în Talmud Bavli, tractatul Brachot 26:b: "Rugăciunile sunt făcute, sunt construite în paralel (față în față) cu jertfa de Tamid". Jertfa de Tamid era o ofrandă publică de tipul „ars-de-tot”, care era adusă de două ori pe zi: în zori și la înserare. Înainte de cea de dimineață și după cea de seară nu era voie de adus ofrande. Ele însemnau începerea activității în Templu și terminarea ei. Cu alte cuvinte, rugăciunile vin în locul ofrandelor care au fost anulate de distrugerea celui de al doilea Templu. Chiar și înțelepți ca Rabi Yose BeRabi Hanina care spun că "rugăciunile le-au stabilit patriarhii" (în același tractat), adaugă că regulile rugăciunilor au fost stabilite după regulile jertfelor.

După cum ne învață Rabi Ben Yehuda rugăciunea de Șaharit este în locul ofrandei de dimineață, iar rugăciunea de Minha în locul celei de după amiază, spre seară. Rugăciunea Arvit (de noapte) era pe vremea aceea facultativă, fiindcă nu se aduceau ofrande noaptea. Astăzi și rugăciunea asta este obligatorie. Mai sunt rugăciuni care se spun de Șabat și cu ocazia sărbătorilor. Rugăciunea de Musaf vine în loc de jertfa de Musaf. Au fost și multe alte ofrande (unele obligatorii și altele facultative, unele publice și unele nu) în locul cărora s-au stabilit rugăciuni paralele, așa că Rambam (Maimonides) ne spune în Hilchot Tfila că, dacă cineva vrea să se roage toată ziua, poate s-o face, dar cu condiția să spună fiecare rugăciune corect și la timpul ei.

După ce am învățat cum s-au stabilit rugăciunile, întrebarea următoare ar fi: care este scopul rugăciunii? Să fie, oare, un apel la Kadoș Baruch Hu ca să-l ia în considerare pe cel care se roagă pentru a-l ajuta în momente grele sau când are nevoie de diferite lucruri de zi cu zi? Dacă analizăm puțin mai profund deducem că o asemenea opinie ar fi valabilă numai dacă Hakadoș Baruch Hu ar fi un rege muritor, care nu cunoaște necesitățile fiecăruia din cetățenii lui și din cauza asta trebuie să i se amintească. Oare este nevoie de o astfel de târguială meschină față de Kadoș Baruch Hu căruia să-i amintim de trei ori pe zi de problemele noastre? Nu și nu. Este clar că rugăciunea are un cu totul alt scop în iudaism. Scopul principal al rugăciunii la evrei este acela ca să ne aducă aminte **nouă** că tot ce avem ne vine de la El. Adică necesitatea rugăciunii este a **noastră, ne aparține**. Așa ne învață mulți înțelepți, de exemplu Ramban (Nahamanides), în comentariul său la cartea Șmot. [Scopul rugăciunii](#)

este să ne amintim despre dependența totală a noastră de Kadoș Baruch Hu și să resimțim nevoia întăririi legăturii noastre cu El.

Această semnificație a rugăciunii iese în evidență din chiar sensul cuvintelor folosite pentru ea în limba ebraică. În limbile europene, ca și în limba română, cuvântul pentru rugăciune vine de la "a cere, a ruga, a implora". În ebraică însă cuvântul "tfila" are rădăcina PLL, care înseamnă "a lua aminte, a aduce la cunoștință". Această explicație se potrivește perfect cu principiul lui Rambam (Maimonides), potrivit căruia "scopul rugăciunii este să devenim conștienți de dependența noastră totală de Kadoș Baruch Hu" (More Nevuchim 3:32).

Toraua ne învață că trebuie să ținem minte întotdeauna dependența noastră de Kadoș Baruch Hu (Deutoronom 10:12). Conștiința centralității și a prezenței suverane a Dumnezeului în viața fiecăruia dintre noi ne ridică la niveluri spirituale mai înalte. În asta descoperim importanța rugăciunii. Cu cât reușim să aspirăm către un grad mai înalt de spiritualitate, cu atât ne vom putea bucura de toate beneficiile materiale și sufletești oferite de relația cu Kadoș Baruch Hu și vom simți că rugăciunile noastre au fost primite, după cum scrie în Psalmi 73:28: "Dar mie apropierea de Dumnezeu îmi este bună". Iar ideea de apropiere a noastră de Kadoș Baruch Hu face legătura între rugăciune și ofrande.

Încă o întrebare foarte importantă pe care nu o putem ocoli în raționamentul nostru este următoarea: dacă credința în Kadoș Baruch Hu este sursa plenitudinii vieții, sănătății, prosperității și fericirii în viață nu cumva lucrul acesta trebuie să ne facă să renunțăm la orice activitate de a ne îmbunătăți viața sau de a veghea la proprietatea noastră, ca de exemplu nevoia de a asigura bunurile, de a ne vaccina, de a ne apăra interesele și așa mai departe? Și aici răspunsul tuturor înțelepților de-a lungul veacurilor este unanim: este obligatoriu ca omul să facă totul ca să-și apere proprietatea. Rugăciunile nu sunt de ajuns ca să asigure necesitățile vieții zilnice, astfel că omul este obligat să lucreze ca să-și asigure viața și, la fel, un om bolnav este obligat să caute cel mai bun tratament posibil.

La sfârșit este important să știm că există unele restricții în ceea ce privește conținutul rugăciunii. Din cauză că ocrotirea divină השגחה אלוקית este ascunsă vederii noastre סמוי מן העין, după cum apare în Talmud, Baba Meția 42:a), ne este interzis să ne rugăm la o minune vizibilă נס גלוי care implică schimbarea legilor naturii, cum ar fi, de pildă, transformarea miraculoasă, de azi pe mâine, a unei case distruse de incendiu, de inundații, sau de cutremur într-una nouă, aidoma celei dinainte.

Rugăciunea în iudaism este un o cerință, o obligație de bază și reprezintă o cale de comunicare între noi și Kadoș Baruch Hu. Cu toate acestea, nu este în nici un caz o cale de a face rost de daruri din partea Lui Kadoș Baruch Hu. Drumurile Domnului sunt ascunse דרכי הקב"ה נסתרות, nu ne sunt accesibile și așa va fi pe veci.